

Kısa film tadında öyküler

Behçet Necatigil Şiir Ödülü sahibi Betül Tarıman, dizelerinden sonra öykülerini topladığı, hayatın akışından ayrıntılar çekip çıkardığı, göçebeliliğin ağır havasını ortaya koyduğu ve kısırdöngüyü aşma amacıyla kaleme aldığı 'Rıza Bıyık'la karşımızda.

DENİZ YILMAZ

İnsan bir kısırdöngüye kapıldığını ne zaman anlar? Filmi tamamen geriye sardığında mı, yoksa ileri doğru yürürken eski yüzleri hatırlayıp nostaljik eşyalarla karşılaştığında mı? Her iki durumda da göçebeliliğinin farkına varır kişi; kendisine bir yabancı gibi bakmaya başlar hayata, günlük yaşamın ayrıntıları da bu yola ve yolculuğa eşlik eder. **2005'te Behçet Necatigil Şiir Ödülü'nü kazanan Betül Tarıman, dizelerinden sonra öykülerini topladığı, hayatın akışından ayrıntılar çekip çıkardığı, göçebeliliğin ağır havasını ortaya koyduğu ve kısırdöngüyü aşma amacıyla kaleme aldığı Rıza Bıyık'la okurların karşısında.**

'TÜRDEŞİNİN KURDU İNSAN'

Bugün ve geçmiş arasında kalmak; bu araf insanı yorar. Bazen de besler. Bıçak sırtı bir durum bu. Eşyalar, hatıralar, tarih kokan fotoğraflar ile günün koşturmacası, yaşanan kıskançlıklar, büyük zannedilen dünyanın küçüklüğü, doğal afetler, aşk, ümit ve korku Tarıman'ın kısa öykülerinde başrolde.

Yerinde sözcükler ve incelikli anlatımla birleşen kişilik tahlilleri, kitaba ismini veren Rıza Bıyık adlı nobran karakterin tasviri ise öykülerin ağırlık noktası adeta.

Tarıman olayları ve kişileri yalnızca okutmuyor, cümleler aracılığıyla bütün bunları görüp hissetmemizi sağlıyor. Bu da nereden baksanız her öyküyü, bir kısa filme dönüştürüyor. Kamera arkasındaki yazar, kamera önündeki savrulan insana oadaklanıyor. Görüntü, kimi zaman sokağa taşıyor, kimi zaman bir eve hapsolüyor. Tarıman'ın anlatımı, "insanın türdeşinin kurdu" ya da yoldaşı olduğuna dair imalar içeriyor. Bazen de suskunluklar aracılığıyla bir şeyler anlatmayı deniyor karakterler: Başka bir deyişle Tarıman, metinlerine boşluklar koyuyor.

HAYATIN LABİRENTLERİ

Tarıman'ın öykülerinde öne çıkanlardan biri de insana olup biteni yorumlama gücü veren en önemli etkinlik olan deneyim. **Kitapta** öyle satırlar var ki karakterler yardımıyla okura kendi hayatını sorguluyor yazar; insanın, dünyanın yüzüne fırlatılmış bir

Betül Tarıman

çöp yığını olduğunu söylerken gölgeleri ve boyası dökülmüş yaşam imgesi oluşuyor zihnimizde.

Tarıman'ın öyküleri günlük hayatın ayrıntılarından, insanların aşamadığı veya yıkamadığı duvarlardan, anlık parlamalardan, bir ömür boyu duyulan pişmanlıklardan, tekdüzelikten, kendinden geçişlerden, nefes alacak bir gölge bulunamayışından ya da gölgelerin kimi zaman insanı boğuşundan besleniyor.

Özetle söylersek Rıza Bıyık, kurmaca ve hakikatin özenli bileşimiyle okuru, hayatın labirentlerinde dolaştırıyor. ■

RIZA BIYIK

Betül Tarıman
Yapı Kredi Yayınları, 2018
92 sayfa, 9 TL.